

Vicente Blasco Ibáñez

# **SEDUCĂTOAREA**

**Vicente Blasco Ibáñez**

# **SEDUCĂTOAREA**

Traducere din limba spaniolă și adaptare de  
Lia Crișan

**Editura BOOKSTORY**

**București**

– 2023 –

# I

Ca în fiecare dimineață, marchizul de Torrebianca își părăsi târziu camera și fu cuprins de o oarecare neliniște văzând platoul de argint, încărcat de corespondență și ziare, pe care servitorul îl lăsase pe masa din bibliotecă.

Dacă timbrele de pe plicuri erau străine, ofta ușurat ca după evitarea unui pericol, dar dacă scrisorile erau de la Paris, își încrunta sprâncenele, așteptându-se la o mulțime de neazuri și situații umiltoare. De altfel, conținutul majorității lor implica numele unor creditori pisălogi și textul nu era greu de ghicit.

Soția lui, frumoasa Elena, cum i se spunea datorită adevăratei sale frumuseți (dar atât de îndelung păstrată încât, – potrivit spuselor bunelor ei prietene – intrase în istorie), primea astfel de scrisori fără să se sinchisească prea mult de ele și părea să se simtă foarte în largul ei printre datoriile amânate și somații presante. Cât despre el însuși, avea o concepție mai învechită despre onoare și socotea că nu e bine să faci datorii, sau cel puțin – dacă erai obligat să le faci – trebuie să le și achiți.

În dimineața asta, erau puține scrisori din Paris; una din ele venea de la firma care-i vânduse marchizei ultimul ei automobil, plătit în zece rate, din care nu fuseseră achitate decât două; alte scrisori erau trimise de niște furnizori (tot ai marchizei) din preajma pieței Vendôme și de alți negustori, mai modești, care-i aprovizionau pe credit cu bunurile necesare traiului îmbelșugat al familiei și servitorilor ei.

Aceștia din urmă ar fi fost îndreptățiți să aibă la rândul lor revendicări asemenea furnizorilor, dar se bazau cu încredere pe abilitatea și strategia mondenă a stăpânei care – sperau ei – va reuși într-o bună zi să-și consolideze situația financiară. Se

mulțumeau așadar să fie doar ceva mai circumspecți și mai rezervați în munca lor.

Adeseori, după ce-și citea corespondența, Torrebianca privea cu uimire în jurul său; soția lui dădea recepții și frecvența, la rândul ei, cele mai vestite reuniuni din Paris; locuiau la etajul doi al unui elegant imobil de pe Avenue Henri-Martin; în fața porții îi aștepta cea mai elegantă mașină; aveau cinci servitori. Și nu reușea să priceapă în virtutea căror legi misterioase și prin ce miraculoase acrobații, reușeau să mențină acest lux, în timp ce datoriile lor creșteau zi de zi, iar costisitoarea lor existență reclama sume din ce în ce mai mari. Banii pe care-i aducea el dispăreau ca un firicel firav de apă într-o albie de nisip. Dar frumoasa Elena considera acest mod de viață logic și corect, susținând că toți prietenii lor procedau la fel.

Torrebianca se bucură găsind printre scrisorile creditorilor și printre invitații mondene, un plic cu timbru italian.

„E de la mama”, gândi el.

Începu să citească și un zâmbet duios îi lumină fața. Totuși scrisoarea era melancolică și se încheia într-un lamento discret și resemnat, mărturisind adevăratele dureri ale mamei sale. Citind-o, revedea vechiul palat al familiei Torrebianca, acolo, în Toscana: o clădire enormă și părginită, înconjurată de grădini; sălile pavate cu marmură multicoloră, cu plafoanele împodobite cu fresce mitologice, dar cu pereții decolorați și prăfuiți pe care se vedeau doar urmele tablourilor celebre ce le împodobiseră altădată, înainte de a fi vândute anticarilor din Florența.

Când nu-i mai rămăseseră tablouri și nici statui pe care să le vândă, tatăl lui Torrebianca recursese la arhivele familiei; scosese în vânzare autografele lui Machiavelli, ale lui Michelangelo și ale altor florentini celebri care fuseseră pe vremuri în corespondență cu marile personalități ale familiei sale.

Mama marchizului, îmbrăcată ca o țărăncă și însoțită numai de o fetiță de prin partea locului, își petrecea viața între aceste săli și grădini, cu gândul la fiul său absent, pentru care se străduia să facă rost de bani prin mijloace mereu noi.

Singurii ei vizitatori erau anticarii, care-i cumpărau, unul câte unul, ultimele vestigii ale unei splendori din care strămoșii ei se înfruptaseră la vremea lor din plin. Ea trebuia mereu să trimită câte o sumă de câteva mii de lire ultimului Torrebianca, despre care era convinsă că ocupă în societatea londoneză, pariziană și a altor mari orașe ale lumii un loc demn de numele său. Și, convinsă că norocul atât de favorabil primelor generații ale familiei Torrebianca îi va surăde în cele din urmă și fiului său, se mulțumea cu o hrană frugală, mâncând pe o măsuță albă de lemn așezată pe dalele de marmură ale salonului în care nu mai rămăsese nimic altceva.

Emoționat de citirea scrisorii, marchizul murmură de câteva ori: mamă... mamă.

*„Nu știu ce-aș mai putea găsi de vânzare după ultimul mandat pe care l-ai primit. Frederico, dacă ai vedea cum arată acum casa în care te-ai născut! Nimeni nu vrea să-mi dea pentru ea nici a douăzecea parte din valoarea ei. În așteptarea unui străin care să se încumete s-o cumpere, sunt gata să vând dalele pardoselii și ornamentele plafonului, singurele care mai au oarecare preț, ca să te pot ajuta și pentru a salva onoarea numelui nostru. Mie-mi trebuie foarte puțin ca să-mi duc viața și sunt gata să-mi impun, dacă va fi nevoie, noi sacrificii; dar voi, Elena și cu tine, n-ați putea să vă mai reduceți cheltuielile fără ca prin aceasta să coborâți nivelul de viață la care vă obligă rangul celei cu care te-ai însurat? Soția ta, care este atât de bogată, n-ar putea suporta și ea o parte din cheltuielile casei?”...*

Marchizul își întrerupsese lectura. Felul simplu în care biata femeie își exprima necazurile și iluzia în care trăia, îi făceau rău; suferea din cauza remușcărilor. Mama lui o credea pe

Elena bogată! Și-și imagina că el i-ar fi putut impune soției să ducă o viață ordonată și să facă economii, lucru pe care de altfel îl încercase de nenumărate ori, la începutul vieții lor conjugale.

Intrarea Elenei îi curmă brusc reflecțiile. Era trecut de unsprezece. Urma deci ca ea să-și facă plimbarea zilnică pe aleile din Bois pentru a-și saluta cunoștințele și pentru a fi la rândul ei salutată.

Era îmbrăcată cu o eleganță cam ostentativă și pretențioasă, care se armoniza totuși destul de bine cu genul ei de frumusețe. Era înaltă și reușea să se mențină zveltă, grație luptei continue cu asaltul unor depuneri de grăsime nedorite, prin diete stricte și dese. Avea între treizeci și patruzeci de ani; dar, datorită curelor de slăbire la modă, avea toate șansele să-și prelungească această a treia tinerețe care în marile orașe încununază cariera strălucită a unei femei.

Torrebianca îi observa defectele doar de la distanță. Când o revedea, admirația care-l copleșea îl făcea să-i accepte toate capriciile. O întâmpină deci pe soția sa cu un zâmbet; Elena îi zâmbi la rândul ei, apoi îl sărută, îmbrățișându-l. Vorbea ușor peltic, ceea ce-l preveni pe soț că o să-i ceară din nou ceva; și totuși, această alintare reușea de fiecare dată să-l tulbure adânc și să-i anihileze voința.

– Bună dimineața, Coco... m-am sculat mai târziu astăzi, am câteva vizite de făcut înainte de plimbarea prin Bois, dar n-am vrut să plec fără să-l văd pe băiețelul meu adorat... Încă un sărut și plec.

Marchizul zâmbi, lăsându-se mângâiat cu expresia recunoscătoare a unui câine credincios. În cele din urmă, Elena se desprinsese de el, dar înainte de a ieși din bibliotecă simulă că și-ar fi amintit tocmai atunci un lucru fără importanță și se opri, întrebându-l:

– Cum stai cu banii?

Torrebianca încetă să mai zâmbească și o întrebă, la rândul lui:

– Cât îți trebuie?

– Puțin. Vreo opt mii de franci.

O modistă din Rue de la Paix începuse să se poarte nepoliticos cu ea din cauza acestei nenorocite sume pe care i-o datoră de trei ani, ba chiar o amenințase cu o plângere în justiție. Văzându-și soțul consternat de cererea ei, zâmbetul copilăros care-i lărgea ușor obrazii dispăru, dar își păstră totuși tonul de fetiță alintată vorbind dulce:

– Frédéric, mai poți să susții că mă iubești, când îmi refuzi această sumă?

Marchizul îi răspunse printr-un gest care exprima imposibilitatea de a-i da bani și arătă scrisorile creditorilor ce de-abia încăpeau pe platoul de argint.

Ea zâmbi din nou, de astă dată cu cruzime.

– Aș putea să-ți arăt o grămadă de asemenea hârtii... dar tu ești bărbat și bărbații trebuie să aducă mulți bani în casă pentru ca soțioarele lor să nu fie nefericite. Cum să-mi plătesc datoriile, dacă tu nu mă ajuți?

Torrebianca o privi stupefiat.

– Câți bani ți-am dat, bani cu grămada, dar tot ce intră pe mâinile tale dispăre într-o clipă!

Elena, furioasă, îi răspunse cu o voce aspră:

– Ai vrea ca o femeie șic și nu tocmai urâtă să ducă o viață mediocră? Ca să te poți mândri cu o femeie ca mine, trebuie să fii în stare să câștigi milioane.

Marchizul se simți rănit de ultimele ei cuvinte. Ea își dădu seama și, schimbându-și brusc tactica, se apropie de el și-i puse mâinile pe umeri.

– De ce nu-i scrii bătrânei? Poate că ar putea să ne facă rost de ceva bani, vânzând vreo vechitură din hardughia ta strămoșească?

Tonul ei insolent spori nemulțumirea soțului.

– Bătrâna aceea este mama mea și trebuie să vorbești despre ea cu tot respectul pe care-l merită. Cât despre bani, știi foarte bine că biata de ea nu mai are ce să vândă...

Femeia își privi cu oarecare dispreț soțul și spuse încet, ca pentru sine:

– Asta o să mă învețe minte să nu mă mai îndrăgostesc de un om sărac... Am să fac eu rost de bani, dacă tu nu ești în stare să-mi dai...

– Bagă de seamă ce spui... Vreau să-mi explici vorbele astea...

Dar fu nevoit să tacă. Expresia soției se schimbă pe neașteptate: izbucni într-un râs copilăros și bătu din palme.

– Uite-l pe Coco al meu furios! S-a gândit la ceva rău despre nevasta lui! Doar tu știi că nu te iubesc decât pe tine!

Apoi îl îmbrățișă, acoperindu-l de sărutări, cu toată rezistența pe care încerca el s-o opună mângâierilor. Sfârși prin a se preda și reveni la atitudinea lui de îndrăgostit supus.

Elena îl amenință drăgăstos cu degetul.

– Haide, zâmbește puțin; nu mai fi rău! Chiar nu poți să-mi dai banii ăștia?

Torrebianca făcu un gest negativ, dar păru de astă dată rușinat de propria sa neputință.

– Ei, lasă! N-am să te iubesc mai puțin, continuă ea. Creditorii mei n-au decât s-aștepte! Am să mă descurc așa cum m-am descurcat de atâtea ori... La revedere, Frédéric...

Se retrase cu fața spre el, trimițându-i mereu bezele... Dar îndată ce ieși din bibliotecă, bucuria copilăroasă și zâmbetul îi dispărură într-o clipă și un fulger de cruzime și dispreț luci în ochii ei.

În același timp, soțul rămas singur simțea cum i se risipește fericirea efemeră stârnită de mângâierile Elenei. Cuprinse cu privirea scrisorile creditorilor, pe cea a mamei sale, apoi se așeză în fotoliu, sprijinindu-și fruntea, cu coatele pe



masă. Îl năpădiră dintr-odată toate neliniștile vieții, copleșindu-l. În asemenea clipe, Torrebianca se întorcea întotdeauna la amintirile din prima tinerețe, cu speranța că avea să găsească în ele un leac pentru necaz. Cea mai frumoasă epocă a vieții sale fusese pe la douăzeci de ani, când era student la universitatea din Liège. Din dorința de a reda familiei sale, prin propriul său efort, o splendoare de mult apusă, alesese o carieră modernă: să cutreiere lumea și să câștige bani, asemeni strămoșilor săi îndepărtați. Pentru că, înainte ca regele să-l fi înnobilat pe primul marchiz de Torrebianca, înaintașii lui fuseseră negustori din Florența, la fel cu Medicii, și își câștigaseră averea bătând drumurile orientului.

Frédéric dorise să fie inginer, ca toți tinerii din generația sa, care visau făurirea unei Italii puternice prin industrie, așa cum, în secolele trecute, fusese mare prin artele sale.

Răscolindu-și amintirile din anii studenției la Liège, îi reveni în minte imaginea lui Manuel Robledo, colegul cu care-și împărțise locuința, un tânăr vesel, în stare să înfrunte cu calm și energie greutățile vieții, care ani de zile fusese pentru el ca un frate mai mare. Poate tocmai de aceea, în momentele lui grele, Torrebianca se gândea întotdeauna la acest prieten.

Curajosul, bunul, Robledo!... Pasiunile amoroase nu-l scoteau niciodată din liniștea lui de om echilibrat. De-a lungul tinereții lor, cel mai mult îi plăcuseră mesele bune și chitara.

Îndrăgostindu-se cu ușurință, Torrebianca avea întotdeauna o legătură cu câte o localnică și, pentru a-i ține companie, Robledo consimțea să simuleze o dragoste arzătoare pentru câte o prietenă de-a iubitei colegului său. În realitate, în timpul excursiilor la iarbă verde pe care le ofereau femeilor, Robledo se ocupa mai mult de pregătirile culinare.

Dar dincolo de această exuberantă înclinație, Torrebianca reușise să descopere un anumit fond romantic pe care Robledo

Îl ascundea ca pe un defect rușinos. Poate că lăsase în îndepărtata lui țară amintirea unei iubiri nefericite... Adeseori seara, întins pe patul său, florentinul îl auzea pe spaniol scoțând în surdina acorduri tânguitoare din chitară și murmurând cântece de dragoste din țara lui.

Odată studiile terminate, își luaseră bun-rămas cu speranța că se vor revedea anul viitor, dar nu se mai întâlniseră niciodată. Torrebianca rămăsese în Europa, în timp ce Robledo cutreierase ani în șir America de Sud. Își profesă fără îndoială ingineria, dar trecuse prin metamorfoze extraordinare, în sufletul lui de spaniol renăscând neliniștea aventuroasă a vechilor conchistadori.

Din timp în timp, îi trimitea câte o epistolă în care-i scria mai mult despre trecut decât despre prezent, dar, în pofida acestei rezerve, Torrebianca avea o vagă impresie că prietenul său ajunsese general într-o mică republică din America Centrală.

Ultima lui scrisoare era datată în urmă cu doi ani. Lucra pe atunci în Argentina, ostenit de viața aventuroasă pe care o dusesse în țări bântuite de revoluții. Devenise un simplu inginer în serviciul statului sau al unei companii petroliere construind căi ferate și canale, ducând o existență dură.

Torrebianca păstrase printre hârtiile sale o fotografie pe care i-o trimisese Robledo și care-l reprezenta pe spaniolul călare, îmbrăcat cu un poncho și purtând o caschetă albă. În planul al doilea se vedeau niște mețiși care se îndeletniceau cu plantarea unor stâlpi într-o câmpie sălbatică, unde abia urma să se facă simțit șocul civilizației industriale.

La vremea când trimisese fotografia, Robledo avea cam treizeci și șapte de ani, fiind de aceeași vârstă cu el acum. Se apropia deci de patruzeci de ani, dar, judecând după fotografie, avea o mină mai bună decât Torrebianca. Viața aventuroasă din țări îndepărtate nu-l îmbătrânise. Părea ceva mai